

ბიზანტიური კასტელუმი სოფელ კორცხელში

ანა დულარიძე

*სამაგისტრო ნაშრომი წარმოდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
საინჟინრო ფაკულტეტზე არქეოლოგიაში მაგისტრის აკადემიური ხარისხის
მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად*

არქეოლოგიის სამაგისტრო პროგრამა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: გურამ ყიფიანი, სრული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2014

აბსტრაქტი

სამაგისტრო ნაშრომ - „ბიზანტიური კასტელუმი სოფელ კორცხელში“, განხილულია სოფელ კორცხელში არსებული სამხედრო ბანაკი. აღწერ სიმაგრეს, განვიხილავ მისი წარმოშობის საკითხებს, თუ რამ განაპირობა მისი არსებობა და რა როლი შეიძლება ჰქონოდა მას საომარი ოპერაციების დროს, რა ხეობებსა და გზებს აკონტროლებდ. აგრეთვე განვიხილავ დაფიქსირებული ნაგებობის კვალს, ზედაპირულ ანაკრეფ მასალას, მოვიხილავ რელიეფს ციხის გარშემო, მოკლედ შევხები რომაული სამხედრო ბანაკების დაგეგმარების სტრუქტურას პოლიბიოსის და ვეგეციუსის მიხედვით; ასევე მოვიყვან სხვა ქვეყნების მაგალითებს, სადაც რომაელებს სამხედრო ბანაკები აუგიათ.

მიმოვიხილავ IV-VI საუკუნეების წერილობით წყაროებს, მოკლედ განვიხილავ ბიზანტია-სპარსეთის ომს, რომელიც VI საუკუნეში მიმდინარეობდა, რომელმაც დიდი კვალი დატოვა იმ დროინდელ საქართველოს ისტორიაში.

თემის დასასრულს დასკვნის სახით იქნება წარმოდგენილი სამომავლო პერსპექტივები, რომელიც კორცხელის ციხეს აქვს არქეოლოგიური შესწავლის თვალსაზრისით და შემდგომი კვლევა ძიების ჩასატარებლად.

კვლევის პროცესი ძირითადად ემყარებოდა საველე დაკვირვებებს, შიდა ციხის და მიმდებარე ხეობების დაზვერვითი სამუშაოებს. აგრეთვე ყურადღება იქნა გამახვილებული თეორიული მასალის გააზრებაზე და ანალიზზე. იმდროინდელი ბიზანტიელი მწერლების გადმოცემებზე, ჩანაწერებზე, აღწერილობაზე და ა.შ.

Abstract

The master's thesis: "Byzantine Castellum of Kortskheli Village" discusses the military camp located in Kortskheli village. It also gives a description of the said monument, explores its origins and the reasons contributing to its existence. It also analyzes the role it might have had and mentions the valleys and the roads which were controlled by the fortress during the military operations.

This thesis also analyzes the marks of the archeologically documented construction, the collected surface sediments and the land relief surrounding the fortress. It briefly mentions the construction plans of Roman military camps according to Polybius and Vegetius and gives some examples of different countries where Romans had built their military camps.

The written sources of the IV-VI centuries are also reviewed in the thesis. Moreover, it briefly discusses Byzantine-Persian war, which took place in the VI century, leaving an enormous mark on Georgian history.

In conclusion, the thesis presents the future prospects of Kortskheli Fortress from the standpoint of the archaeological studies and shows perspectives for conducting further research on the subject.

During the research we mainly used field works and observation works for investigation of inner fortress and surrounding valleys. Attention was also drawn to comprehension and analysis of theoretical materials and the reports, records, descriptions and etc. of that time Byzantine writers.